

De Commissie gaat akkoord met het voorgenomen ontslag van een ambtenaar die vanwege de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar is ontheven uit zijn vertrouwensfunctie. De werkgever heeft toegezegd om voordat het ontslag ingaat nog zes maanden de tijd te nemen om de mogelijkheden van de ambtenaar op de externe arbeidsmarkt te onderzoeken. Dit arbeidsmarktonderzoek is een inspanningsverplichting en geen resultaatsverplichting.

Advies

Adviesaanvraag nr. ABB/2010/08026

Verzoeker: XXXX

1. Feiten en procesverloop

XXXX (hierna: de ambtenaar) is sinds 1985 werkzaam bij XXXX. Achtereenvolgens heeft hij daar de functies vervuld van telefonist, medewerking uitvoering technisch beheer Telematicagroep en centralist. In deze functie heeft de ambtenaar een groepsgratificatie ontvangen voor de wijze waarop de Servicegroep Bediening, waarvan hij deel uitmaakte, zich heeft opgesteld tijdens de training "Ik verbind u door". Verder is hem bij besluit van 18 september 2006 een individuele functioneringsgratificatie toegekend van € 350,- netto vanwege de zeer professionele en bekwame wijze waarop hij zich heeft weten te profileren in de hem in het kader van een reorganisatie aangeboden functie van medewerker bij het Logistiek Centrum. Sinds 1 oktober 2008 vervult de ambtenaar de functie van junior gebruikersondersteuner op afstand. Deze functie is gewaardeerd op schaal 5 en is aangewezen als vertrouwensfunctie van het niveau A.

Bij brief van 26 september 2008 heeft XXXX, voor deze de Secretaris Generaal, de ambtenaar in kennis gesteld van het voornemen de verklaring van geen bezwaar in te trekken die hem was afgegeven voor de zojuist genoemde vertrouwensfunctie.

Bij brief van 8 oktober 2008 heeft XXXX, advocaat te Lelystad (hierna: de gemachtigde), de zienswijze van de ambtenaar kenbaar gemaakt inzake het zojuist bedoelde voornemen.

Bij brief van 6 mei 2009, kenmerk XXXX, heeft XXXX, voor deze de Secretaris-Generaal, de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar definitief ingetrokken.

Bij besluit van 25 mei 2009 heeft XXXX, XXXX de ambtenaar met ingang van 19 mei 2009 ontheven uit zijn functie en hem met ingang van dezelfde datum geschorst in zijn ambt voor de duur van drie maanden.

Bij besluit van 27 juli 2009 heeft de XXXX, XXXX, de duur van de schorsing van de ambtenaar met drie maanden verlengd.

Bij besluit van 16 november 2009 heeft XXXX, XXXX, de duur van de schorsing van de ambtenaar verlengd voor de resterende duur van de ontslagprocedure en hem meegedeeld dat in het kader van deze procedure een adviesaanvraag zal worden ingediend bij de commissie, nu het onderzoek dat vanaf 19 mei 2009 is verricht naar de mogelijkheden tot herplaatsing van de ambtenaar nog niet heeft geleid tot het vinden van een beschikbare functie die geschikt is voor de ambtenaar en niet is aangewezen als vertrouwensfunctie.

Bij een brief van 1 april 2010, die door het secretariaat van de commissie is ontvangen op 6 april 2010, heeft verzoeker, voor deze de Hoofddirecteur Personeel, bij de commissie advies aangevraagd met betrekking tot het ontslag van de ambtenaar.

Bij brief van 13 april 2010 heeft XXXX het secretariaat van de commissie op verzoek van dit secretariaat inlichtingen verstrekt over de vertrouwensfunctie en het functioneren van de ambtenaar.

De adviesaanvraag van 1 april 2010 is behandeld ter zitting van de commissie op 25 mei 2010. De commissie bestond uit prof. mr. J. de Rooter (voorzitter), de heer mr. B.L.J. Ahlers (lid) en de heer mr. F.J.M. Akkerman (lid), en werd bijgestaan door de heer mr. C.F. Sparrius (plaatsvervangend secretaris). Namens verzoeker zijn ter zitting verschenen XXXX, XXXX, XXXX, hoofd Juridische Zaken van de XIVD en XXXX, personeelsadviseur. De ambtenaar is ter zitting in persoon verschenen.

2. Standpunt bevoegd gezag

Blijkens de schriftelijke zienswijze van de gemachtigde van de ambtenaar inzake het voornemen tot intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar, houdt deze intrekking verband met een onvoorwaardelijke veroordeling van de ambtenaar tot een werkstraf van 40 uur subsidiair 20 dagen hechtenis wegens een overtreding van de Opiumwet, bestaande uit hennepsteelt. XXXX acht een veroordeling wegens hennepsteelt onverenigbaar met het vervullen van een vertrouwensfunctie bij zijn ministerie, omdat het verbouwen en produceren van drugs verboden is met criminele activiteiten en deze verbondenheid een medewerker van zijn ministerie kwetsbaar maakt, hetgeen een veiligheidsrisico inhoudt in de vervulling van een vertrouwensfunctie. XXXX acht dan ook onvoldoende waarborgen aanwezig dat de ambtenaar de verplichtingen die voortvloeien uit zijn vertrouwensfunctie onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen en trekt om die reden de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar in.

In een memo van 14 december 2009 heeft XXXX, XXXX, de adviesaanvraag aan de commissie als volgt onderbouwd:

“Op 6 mei 2009 heeft de XIVD besloten om naar aanleiding van een Veiligheidsonderzoek de VGB van betrokkene in te trekken. Nadat dit aan XXXX bekend is gesteld, is betrokkene geschorst. Tegelijkertijd is het herplaatsingsonderzoek opgestart. Door onbekendheid met een dergelijke situatie heeft dit traject langer geduurd dan wellicht strikt noodzakelijk was. Ondanks het feit dat er langer de tijd is genomen voor het herplaatsingsonderzoek is er tot op heden geen geschikte, beschikbare functie voor betrokkene naar voren gekomen. Derhalve zie ik mij helaas genoodzaakt om XXXX ontslag te verlenen.”

Tijdens de hoorzitting van de commissie heeft XXXX, XXXX, de bereidheid uitgesproken het aan de ambtenaar te verlenen ontslag met zes maanden uit te stellen teneinde de voorgenomen arbeidsbemiddeling door XXXX een kans van slagen te geven. Daarbij heeft deze XXXX de personeelsadviseur XXXX opgedragen de ambtenaar onmiddellijk aan te melden bij het XXXX en heeft hij de commissie erop gewezen dat XXXX door deze aanmelding geen resultaatsverbintenis maar een inspanningsverplichting op zich neemt.

3. Zienswijze ambtenaar

In de schriftelijke zienswijze van 8 oktober 2008 heeft de gemachtigde van de ambtenaar als volgt gereageerd op de - op dat moment nog voorgenomen - intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar. De ambtenaar is het met XXXX eens dat een vertrouwensfunctionaris bij XXXX zich dient te onthouden van criminele activiteiten en merkt de hennepsteelt waarvoor hij is veroordeeld tot een werkstraf dan ook aan als een grote fout. Hij wijst echter op de omstandigheden waaronder hij deze fout heeft gemaakt. Een echtscheiding ten gevolge van het plotselinge vertrek van zijn echtgenote met medeneming van zijn minderjarige kind had bij hem niet alleen emotionele maar ook financiële problemen veroorzaakt, omdat hij ten gevolge van die echtscheiding de vaste lasten volledig zelf moest dragen. Daartoe was hij niet in staat, zodat de schulden zich opstapelden. In een vlaag van verstandsverbijstering heeft de ambtenaar toen besloten in zijn woning hennep te gaan telen, teneinde de ontstane schulden te kunnen aflossen.

De ambtenaar heeft veel spijt van deze actie, maar beschouwt de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar, die tot gevolg heeft dat hij zijn baan zal verliezen, hiervoor als een te zware straf. Hij acht de enkele veronderstelling dat er onvoldoende waarborgen zijn dat hij de verplichtingen die voortvloeien uit zijn vertrouwensfunctie onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen, onvoldoende voor de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar. Voor het geval dat dit standpunt niet als juist wordt aanvaard, stelt hij zich subsidiair op het standpunt dat de veronderstelling dat er

onvoldoende waarborgen zijn dat hij de verplichtingen die voortvloeien uit zijn vertrouwensfunctie onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen, niet kan worden gebaseerd op het enkele feit van zijn veroordeling voor de teelt van hennep, nu dit strafbare feit een eenmalig karakter heeft.

Tijdens de hoorzitting van de commissie heeft de ambtenaar opgemerkt dat hij nog meer spijt heeft van het strafbare feit dat ten grondslag ligt aan de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar dan hij had ten tijde van het opstellen van zijn schriftelijke zienswijze. Dit is het geval, omdat hij onlangs een getuigschrift heeft ontvangen vanwege 25 jaar trouwe dienst en omdat hij de leidinggevenden heeft teleurgesteld die hem zijn voormalige functie hebben aangeboden die uitstekend bij hem paste en hem in staat stelde te verhuizen naar de woonomgeving van zijn ex-partner en zijn kind. In deze functie van gebruikersondersteuner op afstand ondersteunde hij telefonisch gebruikers van ICT-apparatuur en had hij kunnen doorgroeien tot gebruikersondersteuner op locatie. Ook na de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar hebben zijn leidinggevenden hem gesteund door hem niet alleen maar formeel-juridisch te benaderen maar ook begrip te tonen voor de menselijke aspecten van zijn situatie. De ambtenaar heeft XXXX dan ook ervaren als een zeer goede werkgever. Bij voorkeur zou hij werkzaam willen blijven bij deze werkgever in een functie die niet is aangewezen als vertrouwensfunctie. Hij is bereid zelf een dergelijke functie te zoeken.

4. Verslag van de hoorzitting

Een uitgebreid verslag van de hoorzitting die op 25 mei 2010 heeft plaatsgevonden ter behandeling van de adviesaanvraag, is als bijlage gevoegd bij dit advies en maakt hiervan deel uit.

5. Overwegingen

Bij de beoordeling van de adviesaanvraag staat voorop dat de intrekking van de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar niet ter beoordeling staat van de commissie. Deze intrekking is in rechte komen vast te staan doordat de ambtenaar hiertegen geen bezwaar heeft gemaakt en is voor de commissie dus een gegeven. Op grond van artikel 10, tweede lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken, noopt dit gegeven tot ontheffing van de ambtenaar uit zijn functie. In het onderhavige geval is de ambtenaar daartoe geschorst. Artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet, verleent aan verzoeker een discretionaire bevoegdheid om eervol ontslag te verlenen aan een ambtenaar die vanwege het bepaalde in artikel 10, tweede lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken, uit een vertrouwensfunctie moet worden ontheven. Voor de ontslagverlening als bedoeld in artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet is de medewerking of machtiging vereist van XXXX. Deze is gehouden het advies in te winnen van de commissie.

Bij de beoordeling van de adviesaanvraag door de commissie is het onderzoek van belang dat is uitgevoerd naar de mogelijkheden om de ambtenaar te herplaatsen in een passende functie. In bijlage A bij de adviesaanvraag is een samenvattend overzicht opgenomen van het verloop van dit onderzoek. Uit dit overzicht blijkt dit onderzoek uitsluitend betrekking heeft gehad op de mogelijkheden om de ambtenaar binnen XXXX te herplaatsen in een functie die niet is aangewezen als vertrouwensfunctie. De mogelijkheden om de ambtenaar te bemiddelen naar een passende functie buiten XXXX zijn tot dusverre niet onderzocht. Tijdens de hoorzitting van de commissie is van de zijde van XXXX echter toegezegd om deze mogelijkheden alsnog te onderzoeken en de ambtenaar daartoe aan te melden voor bemiddeling door XXXX. Tevens is van de zijde van XXXX de bereidheid uitgesproken om het aan de ambtenaar te verlenen ontslag met zes maanden uit te stellen teneinde de arbeidsbemiddeling door XXXX een kans van slagen te geven. De commissie heeft met instemming kennisgenomen van deze toezeggingen van XXXX en onderschrijft de daarbij door XXXX geplaatste kanttekening dat de arbeidsbemiddeling door XXXX geen resultaatsverbintenis maar een inspanningsverplichting inhoudt. Dit betekent dat de duur van deze bemiddeling beperkt kan blijven tot de gebruikelijke duur van een outplacementtraject, die zes maanden bedraagt. Om die reden acht de commissie geen beletselen aanwezig om uitvoering te geven aan het voornemen om de ambtenaar op grond van artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet, te ontslaan met ingang van een datum die zes maanden is gelegen na zijn aanmelding bij XXXX.

De bovenstaande overwegingen leiden tot het volgende advies.

6. Advies

De Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren acht geen beletselen aanwezig om uitvoering te geven aan het voornemen om de ambtenaar met toepassing van artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet, te ontslaan met ingang van een datum die zes maanden is gelegen na zijn aanmelding bij XXXX.

Den Haag, 14 juni 2010,

Was getekend.

prof. mr. J. de Ruiter,
voorzitter

mr. Margriet J.W. Drent,
secretaris